

ROZVOJ METROLOGICKÉ SLUŽBY V ČSLA

Složitost výzbroje a vojenské techniky, která je zaváděna k vojskům ČSLA, vyžaduje pro udržení bojových schopností neustálou kontrolu takticko-technických parametrů a jejich udržování ve stanovených mezích.

Metrologické zabezpečení jako součást speciálního technického zabezpečení je **garantem správnosti měření a přesného nastavení parametrů, trvalého udržení bojových vlastností a dalšího rozvoje výzbroje a vojenské techniky**. Přispívá ke zvyšování kvality připravenosti výzbroje a techniky k bojovému použití, racionalizaci provozu a oprav.

Rídící orgány metrologické služby byly zřízeny na stupni FMNO, u vojenských okruhů, svazů a PVOS s odpovědností za řízení koncepčních otázek rozvoje, metodické usměrňování i souhrnné plánování, tvorbu a vydávání normativních dokumentů i řízení odborné přípravy výkonných pracovníků metrologického zabezpečení v ČSLA.

Plnění úkolů metrologického zabezpečení v ČSLA znamená především vykonávání metrologické kontroly a ověřování měřidel používaných k přesnému měření a nastavování parametrů fyzikálních veličin při provozu, ošetřování a opravách výzbroje a vojenské techniky.

Analýza stavu metrologického zabezpečení, uskutečněná v letech 1987 a 1988 v součinnosti s hlavními druhy vojsk a služeb ČSLA, svědčí o nedostatečném počtu především výkonných prostředků k metrologické kontrole, ověřování a běžným opravám měřidel a útvarů, svazků a zařízení ČSLA.

V současné době plní funkci pro měření fyzikálních veličin vojenské techniky pouze Celoarmádní měrové středisko-3 pro GŠ/SSV a Celoarmádní měrové středisko-9 pro PVOS, FMNO/SRDV a FMNO/VL. Vojsková měrová střediska (VMS) jsou vytvořena v tabulkách mírových a válečných počtů pouze u FMNO/SRDV, SRDV, SVPVO, SCHV, GŠ/SSV a HT/SPHM.

Od doby vydání Sbírky nařízení ministra národní obrany č. 3. v roce 1963 došlo v ČSLA k některým organizačním změnám, při nichž nebyly řešeny úkoly metrologického zabezpečení. Prostředky, které vojska vybudovala na základě této sbírky (pokud nebyly zrušeny), nedoznaly žádných pokrokových změn. **Současný stav prostředků neodpovídá potřebám metrologického zabezpečení složité výzbroje a techniky** (naplňují požadavky a potřeby vojsk pouze ze 30 až 35 %).

V resortu FMNO je v používání přes 611 tisíc měřidel a 5,5 tisíc etalonů v celkové hodnotě 5,88 miliard Kčs, z nichž jsou 54 % metrologicky zabezpečeny armádními prostředky a smluvně v organizacích národního hospodářství ne vždy s odpovídající kvalitou. V průběhu 9. PLP je předpokládán nárůst počtu měřidel o 14 % a nárůst jejich celkové hodnoty o 18 %, což se také projeví ve výsledcích vědeckotechnického rozvoje.

Na základě získaných poznatků o stavu metrologického zabezpečení bylo navrženo vytvoření výkonných prostředků v ČSLA s touto základní strukturou:

- **Ústřední metrologická laboratoř,**
- **Metrologické laboratoře** vojenských okruhů a druhů vojsk (správ).
- **Metrologická střediska** vševojskových divizí a druhů vojsk (správ, vojenských opravárenských závodů a zařízení).

Ústřední metrologická laboratoř je vrcholným orgánem výkonné metrologie v ČSLA a jejím úkolem bude metrologický dozor, metrologická expertiza, zpracování technických předpisů a pokynů, spolupráce s Úřadem pro normalizaci a měření i metrologickými laboratořemi členských států Varšavské smlouvy. Dále zajistí uchovávání hlavních vojenských etalonů, jejich ošetrování, opravy a centrální zabezpečování výkonné metrologie metrologických laboratoř.

Metrologické laboratoře u vojenských okruhů dokončí výkonnou metrologii v míru i za války. Zajistí ověřování, seřizování a běžné opravy etalonů metrologických středisek divizí, přípravu a školení kádru.

Metrologické laboratoře druhů vojsk (správ) je předpokládáno vytvořit u velitelství letectva, Civilní obrany ČSSR, PVOS a podle potřeb u dalších druhů vojsk. Budou dokončovat výkonnou metrologii daného druhu vojska (správy) v míru i za války.

Metrologická střediska u vševojskových divizí jsou prostředkem výkonné metrologie v míru i za války a v materiální působnosti podřízených služeb zástupci velitele divize pro výzbroj. Jejich úkolem je kontrola, nastavení a běžné opravy měřidel výzbroje a techniky.

Metrologická střediska druhů vojsk (správ) jsou prostředkem výkonné metrologie druhu vojska (správy) v míru i za války. Organizačně budou začleněna podle potřeby (vojenský okruh, armáda, divize, útvar, zařízení). Jejich pracovní náplní je kontrola, nastavení a běžné opravy měřidel výzbroje a techniky.

Postupné budování této základní struktury výkonných prostředků metrologického zabezpečení je časově rozloženo na období 9. až 11. pětiletého plánu (PLP) takto:

V období 9. PLP je plánováno vytvořit metrologická střediska vybraných vševojskových divizí, výzkumných ústavů, opravárenských závodů a základen, metrologické laboratoře vojenských okruhů, velitelství letectva, tankové a automobilní zabezpečení u armádní a frontové opravárenské základny. Tím by prostředky metrologického zabezpečení v ČSLA zajistily v rozhodující míře potřeby v příslušných materiálových třídách.

V období 10. PLP pak vytvořit metrologická střediska zbývajících vševojskových svazků, útvarů a zařízení, metrologické laboratoře zbývajících druhů vojsk a služeb. Předpokládá se zahájení výstavby Ústřední metrologické laboratoře.

V období 11. PLP dokončíme budování celé organizační struktury.

Realizace navrhovaných opatření přispěje ke zvýšení kvality připravenosti výzbroje i techniky a k plnému využití jejich bojových možností. Vytvořením metrologických středisek a laboratořů zajistíme systematickou metrologickou kontrolu a opravy všech rozhodujících měřidel na výzbroji a technice. V rámci členských států Varšavské smlouvy bude zabezpečena součinnost při plnění společných úkolů. Zároveň se předpokládá i zabezpečení návaznosti na státní metrologii ČSSR.